

ALL EITT BREK

HALLUR AV RANA

HALLUR@SOSIALURIN.FO

3. desember verður Altjóða brekdagur hátíðarhildin í Føroyum, tá Meginfelag teirra, ið bera brek í Føroyum, MBF, skipar fyri einum tiltaki í Løkshøll í Runavík. Høvuðspersónur á degnum er 30 ára gamli danin Jacob Nossell, ið fer at halda ein fyrilestur um hvussu tað er at liva við avbjóðingum.

so sum einsemi, strongd o.a. Tað er eisini eitt slag av breki. Eg trúgvi, at vit øll bera eitt brek. Mitt er bara meira sjónligt og týðiligt enn hjá øðrum, sigur Jacob Nossell.

Fyri nøkrum árum síðan framleiddi hann eitt video, ið kann síggjast á Youtube, har hann spurdi kendar danir um ymiskt í teirra lívi, ið møguliga kundi vera eitt brek, so sum at víga ov nógv, tosa ov skjótt, vera barnsligur o.s.fr. Boðskapurin í filminum var, at øll hava okkurt, ið vit stríðast við í lívinum, men tað

særandi, greiðir Jacob Nossell frá.

- Eg blívi keddur, tá fólk siga at eg eri brekaður. Eg beri eitt brek, men eg eri ikki brekaður. Tað er ein týðningarmikil munur, sigur Jacob Nossell.

Tað at hann ber eitt sjónligt brek hevur tó ein fyrirmin við sær. Tað er nevniliga lættari at góðtaka, at man ikki er fullkomin, tá tað ikki ber til at goyma tað.

- Man hoyrir á mær, at eg eri ikki vanligur, og eg trúgvi, at av tí, at tað er so ítøkiligt hjá mær, at eg ikki eri fullkomin, so havi eg lættari við at góðtaka tað enn onnur. Tí óansæð hvat, so kann eg ikki goyma tað á nakran hátt. Men einki menniskja er fullkomið, sigur Jacob Nossell.

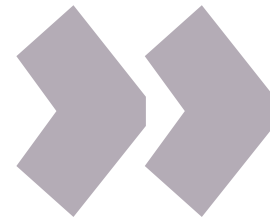
Nógvir fordómar

Hóast Jacob Nossell hevur eitt gott og virkið lív, har hann væl og virðiliga hevur prógvað, at hansara brek ikki er ein forðan fyri at liva eitt aktivt lív og taka lut í samfelagnum, so sleppur hann kortini ikki undan at mæta fólki, ið hava fordómar um brekið hann ber ella húðarlitin.

- Tá fólk hoyra meg tosa, so halda nógv fólk, at eg eri fullur og komi úr Grønlandi. Onnur fólk halda, at eg eri evnalítill. Hetta er slíkir vanligir fordómar, ið man mætir í gerandisdegnum. Eg eri ikki fullur, og eg eri ikki evnalítill. Onkuntíð er tað sera hart at hoyra slík ting, men tað er okkara ábyrgd, ið bera eitt brek, at royna at mæta hesum fordómum og upplýsa teimum, sigur Jacob Nossell.

Alt í alt letur hann tó væl at danska samfelagnum og umstøðunum hjá teimum, ið bera brek.

- Eg trúgvi tað er lættari at bera brek í Danmark enn í Føroyum. Danmark er størri, møguleikarnir eru fleiri og vit hava fleiri rættindi. Tað eru eisini fleiri danskir enn føroyskir borgarar, ið bera ymisk brek.

- Tað er okkara ábyrgd, ið bera eitt brek, at royna at mæta hesum fordómum og upplýsa teimum, ið hava slíkar fordómar

Men hetta sigi eg við tí fyrirvarni, at eg havi aldrin verið í Føroyum, sigur Jacob Nossell.

Framíhjárætt

Í tólv ár hevur Jacob Nossell ferðast kring Danmark og greitt frá hvussu tað er at liva einum breki. Gjøgnum sjónvarp, upplýsingarátøk, lýsingar og fyrilestrar hevur hann sett spurning við hvat eitt brek er, og víst á hvussu tað er at bera brek í danska samfelagnum.

Í 2010 fekk hann handað Spastikerforeningens Spastikerpris og í 2014 Vanførefondens Opmuntringspris, men spurður um sin leiklut sum ein fyrirmynd fyri onnur menniskjur, er hann skjótur at vísa á, at hann hevur nøkur framíhjárættindi, ið onnur, sum eru í somu støðu, ikki hava.

- Eg fái av og á at vita, at eg eri ein fyrirmynd fyri onnur, og nógv fólk lata frætta frá sær, at tey hava hoyrt mín boðskap, og at hann hevur hjálpt á onkran hátt. Tað eri eg glaður fyri, men man má heldur ikki gloyma, at eg havi tann framíhjárætt, at eg kann tosa. Tað eru nógv, ið bera eitt brek, ið hava eitt nógv verri lív enn eg. So fólk kunnu gott síggja upp til mín, men man má hava í huga, at eg kann gera tað, ið eg geri, tí eg eri betri fyri enn so nógv onnur, sigur Jacob Nossell.

Torført í smærri samfelagnum

Sunnudagin fer hann á pall í Løkshøll, tá Meginfelag teirra, ið bera brek í Føroyum hátíðarheldur Altjóða brekdagin. Har fer hann millum annað at tosa um inklusjón og lívsgóðsku.

- Eg gleði meg. Føroyar eru eitt lítið oyggjasamfelag, og tá man kemur úr einum so lítlum samfelagi, so er tað týðningarmikið, at vera opin yvirfyri hvørjum øðrum og niðurbróta fordómarnar, ið vit

øll hava, sigur Jacob Nossell.

Hóast hetta er fyrstu ferð, at Jacob Nossell vitjar oyggjarnar, so kennir hann eitt sindur til umstøðurnar her á landi hjá teimum, ið bera brek, tí hann hevur føroysk vinfólk, ið hava greitt frá teirra upplivingum.

- Tá eg var yngri hevði eg eina vinkonu úr Føroyum, ið eisini hevði CP. Hon segði mangan, at uppvøksturin kundi vera rættiliga ringur í hesum lítla oyggjasamfelagnum, tí tá man ikki er sum hini, so er tað torført goyma seg í einum lítlum samfelagi, sigur Jacob Nossell.

Tí metir hann, at tað er so týðningarmikið, at vit ikki goyma okkara trupulleikar, men eru opin og sonn um teir. At vit tora viðganga fyri okkum sjálvum og øðrum, at vit øll hava okkurt, ið vit bera upp á.

- Tá er í slíkum førum, at tað er týðningarmikið at hava í huga, at vit øll hava okkurt, ið vit stríðast við. Eg trúgvi tað hevði hjálpt nógvum bólkum í Føroyum, um man var opin um hetta. Nógv koma til mín og siga, at tey stríðast við hesum ella hasum, men fara síðan út aftur í samfelagi og royna at vera tað, ið vit kalla fyri vanlig, sigur Jacob Nossell og leggur afturat.

- Verðin hevði verið eitt so nógv betri stað, um øll vóru opin um tað, ið vit stríðast við. Tað hevði gjørt, at hóast okkara manglar, so hevði vit ikki kent okkum so einsamøll, tí vit eru øll í somu støðu. Um vit tora at vísa okkara veikleika, so finna vit út av, at onnur eisini eru veik.

- Eg blívi keddur, tá fólk siga at eg eri brekaður. Eg beri eitt brek, men eg eri ikki brekaður. Tað er ein týðningarmikil munur

Í Danmark er Jacob Nossell kendur sum fyrilestrarhaldari, skemtari og ráðgevi innan brekøkið. Síðan 2005 hevur hann varpað ljós á umstøðurnar hjá teimum, ið bera brek, og hevur hann gjørt tað gjøgnum sjónvarpssendingar, leikir, framløgur og ymiskar verkætlanir.

Sunnudagin verður tað so føroyingar, ið á fyrsta sinni í Føroyum fáa høvi at hoyra hvat fryntligi danin hevur á hjarta. Sjálvur gleðir hann seg nógv at vitja oyggjarnar.

- Eg gleði meg sera nógv, tí eg havi aldrin verið í Føroyum fyrr. Eg eri spentur at síggja hvussu umstøðurnar eru hjá teimum, ið bera brek í Føroyum, sigur Jacob Nossell, tá ið eg fyrr í vikuni tosi við hann gjøgnum Skype.

Øll stríðast við okkurt

Jacob Nossell er kendur í Danmark fyri at vísa á, at øll menniskjur hava ymisk brek. Hjá nøkrum er tað bara meira sjónligt enn hjá øðrum, meðan tað hjá øðrum vanliga ikki verður roknað sum eitt brek.

- Vit hava øll okkurt, ið vit stríðast við. Tað brekið eg beri er bara sera sjónligt og týðiligt. Men eg havi spurt meg fyri um støðuna í Føroyum, og eg veit, at føroyingar eisini stríðast við ymiskt í lívinum,

er ikki eitt brek, at bera eitt brek, um vit bróta niður fordómarnar.

Eri ikki brekaður

Jacob Nossell varð føddur í Suðurokorea, men bleiv ættleiddur av eini danskari familju, tá hann var einans trýggjar mánaðir gamal. Sjálvur er hann spastiskt lammaður, ið vanliga er kent sum cerebral parese, og ger tað millum annað, at hann kann verður eitt sindur ringur at skilja, tá hann tosar.

Tá brekið, ið hann ber, er so mikið sjónligt, so hendir tað javnan, at hann mætir fólki, ið hava lyndið til at fokusera á brekið og ikki menniskja. Tað kann vera sera

- Tað er okkara ábyrgd, ið bera eitt brek, at royna at mæta hesum fordómum og upplýsa teimum, ið hava slíkar fordómar